

SVENSK STANDARD

SS-ISO 30300:2011

Fastställt/Approved: 2011-11-14

Publicerad/Published: 2012-10-12

Utgåva/Edition: 1

Språk/Language: svenska/Swedish; engelska/English

ICS: 01.040.01; 01.140.20

Information och dokumentation – Ledningssystem för verksamhetsinformation – Principer och terminologi (ISO 30300:2011, IDT)

Information and documentation – Management systems for records – Fundamentals and vocabulary (ISO 30300:2011, IDT)

This preview is downloaded from www.sis.se. Buy the entire standard via <https://www.sis.se/std-82172>

Standarder får världen att fungera

SIS (Swedish Standards Institute) är en fristående ideell förening med medlemmar från både privat och offentlig sektor. Vi är en del av det europeiska och globala nätverk som utarbetar internationella standarder. Standarder är dokumenterad kunskap utvecklad av framstående aktörer inom industri, näringsliv och samhälle och befrämjar handel över gränser, bidrar till att processer och produkter blir säkrare samt effektiviserar din verksamhet.

Delta och påverka

Som medlem i SIS har du möjlighet att påverka framtida standarder inom ditt område på nationell, europeisk och global nivå. Du får samtidigt tillgång till tidig information om utvecklingen inom din bransch.

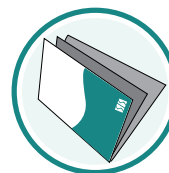
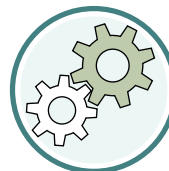
Ta del av det färdiga arbetet

Vi erbjuder våra kunder allt som rör standarder och deras tillämpning. Hos oss kan du köpa alla publikationer du behöver – allt från enskilda standarder, tekniska rapporter och standardpaket till handböcker och onlinetjänster. Genom vår webbtjänst e-nav får du tillgång till ett lättnavigerat bibliotek där alla standarder som är aktuella för ditt företag finns tillgängliga. Standarder och handböcker är källor till kunskap. Vi säljer dem.

Utveckla din kompetens och lyckas bättre i ditt arbete

Hos SIS kan du gå öppna eller företagsinterna utbildningar kring innehåll och tillämpning av standarder. Genom vår närhet till den internationella utvecklingen och ISO får du rätt kunskap i rätt tid, direkt från källan. Med vår kunskap om standarders möjligheter hjälper vi våra kunder att skapa verklig nytta och lönsamhet i sina verksamheter.

Vill du veta mer om SIS eller hur standarder kan effektivisera din verksamhet är du välkommen in på www.sis.se eller ta kontakt med oss på tel 08-555 523 00.

Standards make the world go round

SIS (Swedish Standards Institute) is an independent non-profit organisation with members from both the private and public sectors. We are part of the European and global network that draws up international standards. Standards consist of documented knowledge developed by prominent actors within the industry, business world and society. They promote cross-border trade, they help to make processes and products safer and they streamline your organisation.

Take part and have influence

As a member of SIS you will have the possibility to participate in standardization activities on national, European and global level. The membership in SIS will give you the opportunity to influence future standards and gain access to early stage information about developments within your field.

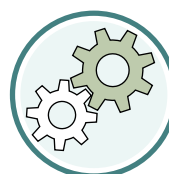
Get to know the finished work

We offer our customers everything in connection with standards and their application. You can purchase all the publications you need from us - everything from individual standards, technical reports and standard packages through to manuals and online services. Our web service e-nav gives you access to an easy-to-navigate library where all standards that are relevant to your company are available. Standards and manuals are sources of knowledge. We sell them.

Increase understanding and improve perception

With SIS you can undergo either shared or in-house training in the content and application of standards. Thanks to our proximity to international development and ISO you receive the right knowledge at the right time, direct from the source. With our knowledge about the potential of standards, we assist our customers in creating tangible benefit and profitability in their organisations.

If you want to know more about SIS, or how standards can streamline your organisation, please visit www.sis.se or contact us on phone +46 (0)8-555 523 00

Den internationella standarden ISO 30300:2011 gäller som svensk standard. Standarden fastställdes 2011-11-14 som SS-ISO 30300:2011 och har utgivits i engelsk språkversion. Detta dokument, som ersätter det tidigare, återger ISO 30300:2011 i tvåspråkig version.

The International Standard ISO 30300:2011 has the status of a Swedish Standard. The standard was 2011-11-14 approved and published as SS-ISO 30300:2011 in English. This document contains a bilingual version that supersedes the English version.

© Copyright/Upphovsrätten till denna produkt tillhör SIS, Swedish Standards Institute, Stockholm, Sverige. Användningen av denna produkt regleras av slutanvändarlicensen som återfinns i denna produkt, se standardens sista sidor.

© Copyright SIS, Swedish Standards Institute, Stockholm, Sweden. All rights reserved. The use of this product is governed by the end-user licence for this product. You will find the licence in the end of this document.

Uppllysningar om sakinnehållet i standarden lämnas av SIS, Swedish Standards Institute, telefon 08-555 520 00. Standarder kan beställas hos SIS Förlag AB som även lämnar allmänna uppllysningar om svensk och utländsk standard.

Information about the content of the standard is available from the Swedish Standards Institute (SIS), telephone +46 8 555 520 00. Standards may be ordered from SIS Förlag AB, who can also provide general information about Swedish and foreign standards.

Standarden är framtagen av kommittén för Ledningssystem för verksamhetsinformation, SIS/TK 546.

Har du synpunkter på innehållet i den här standarden, vill du delta i ett kommande revideringsarbete eller vara med och ta fram andra standarder inom området? Gå in på www.sis.se - där hittar du mer information.

SS-ISO 30300:2011 (Sv)

Innehåll

	Sida
Förord	iii
Orientering	iv
1 Omfattning	1
2 Grunderna i ett LVI	1
2.1 Samband mellan LVI och andra ledningssystem	1
2.2 Organisationens sammanhang.....	1
2.3 Behov av LVI	2
2.4 Principer för ett LVI.....	4
2.5 Processinriktat LVI.....	5
2.6 Högsta ledningens roll	6
2.7 Samband med andra ledningssystem	7
3 Termer och definitioner	8
3.1 Termer relaterade till verksamhetsinformation	8
3.2 Termer relaterade till ledning.....	9
3.3 Termer relaterade till processer för hantering av verksamhetsinformation	10
3.4 Termer relaterade till ledningssystem för verksamhetsinformation	11
Bilaga A (informativ) Metodik som används vid framtagning av terminologi	13
Litteraturförteckning	17
Alfabetiskt index	18

Förord

ISO (Internationella Standardiseringsorganisationen) är en världsomspännande sammanslutning av nationella standardiseringsorgan (ISO-medlemmar). Utarbetandet av internationella standarder sker normalt i ISOs tekniska kommittéer. Varje medlemsland som är intresserat av arbetet i en teknisk kommitté har rätt att bli medlem i den. Internationella organisationer, statliga såväl som icke-statliga, som samarbetar med ISO deltar också i arbetet. ISO har nära samarbete med International Electrotechnical Commission (IEC) i alla frågor rörande elektroteknisk standardisering.

Internationella standarder utarbetas i enlighet med ISO/IEC Directives, Part 2.

Huvuduppgiften för de tekniska kommittéerna är att utarbeta internationella standarder. Förslag till internationella standarder som godkänts av de tekniska kommittéerna sänds till medlemsländerna för röstning. För att en internationell standard ska publiceras krävs att minst 75 % av de röstande medlemsländerna godkänner förslaget.

Det bör uppmärksammas att vissa beståndsdelar i denna internationella standard möjligen kan vara föremål för patenträtter. ISO ska inte hållas ansvarig för att identifiera någon eller alla sådana patenträtter.

Den internationella standarden ISO 30300 har utarbetats av ISO/TC Committee ISO/TC 46, *Information and documentation*, Subcommittee SC 11, *Archives/records management*.

ISO 30300 ingår i en serie internationella standarder, som har den gemensamma titeln *Information and documentation — Management systems for records*

- ISO 30300, Information and documentation — Management systems for records — Fundamentals and vocabulary
- ISO 30301, Information and documentation — Management systems for records — Requirements

ISO 30300 specificerar terminologin för ledningssystemstandarderna för verksamhetsinformation (LVI), liksom syftet och fördelarna med serien. ISO 30301 specificerar kraven för ett LVI för den organisation som behöver visa sin förmåga att skapa och styra verksamhetsinformation från sina verksamhetsaktiviteter, så länge den behövs.

SS-ISO 30300:2011 (Sv)

Orientering

En organisations framgång är till stor del beroende av förmågan att införa och förvalta ett ledningssystem utformat så att det kontinuerligt bidrar till att förbättra resultatet samtidigt som det tillgodoser alla intressenters behov. Ledningssystem erbjuder metoder för beslutsfattande och för att hantera resurser i syfte att uppnå organisationens mål.

Att skapa och hantera verksamhetsinformation ingår i varje organisations aktiviteter, processer och system. Detta bidrar till effektivitet i verksamheten, ansvarstagande och riskhantering och till att verksamheten upprätthålls. Det gör det även möjligt för organisationer att se det värde som finns i informationsresurser som verksamhetstillgångar, kommersiella tillgångar och kunskapstillgångar, och bidra till att bevara det kollektiva minnet, som svar på utmaningar från den globala och digitala omvärlden.

Standarder för ledningssystem (SLL) erbjuder redskap för ett systematiskt och verifierbart angreppssätt på styrningen inom en organisation där god sedvänja i verksamheten främjas.

Standarder för Ledningssystem för verksamhetsinformation (LVI), som utarbetats av ISO TC 46/SC 11, är utformade för att hjälpa organisationer av alla typer och storlekar, eller grupper av organisationer med gemensamma verksamhetsprocesser, att införa, driftsätta och förbättra ett effektivt ledningssystem för verksamhetsinformation. Ett LVI styr och kontrollerar en organisation i syfte att fastställa policy och mål för hur verksamhetsinformation ska skapas och hanteras samt att uppnå dessa mål. Detta görs genom att organisationen:

- a) har definierade roller och ansvarsområden;
- b) har systematiska processer;
- c) mäter och utvärderar;
- d) granskar och förbättrar.

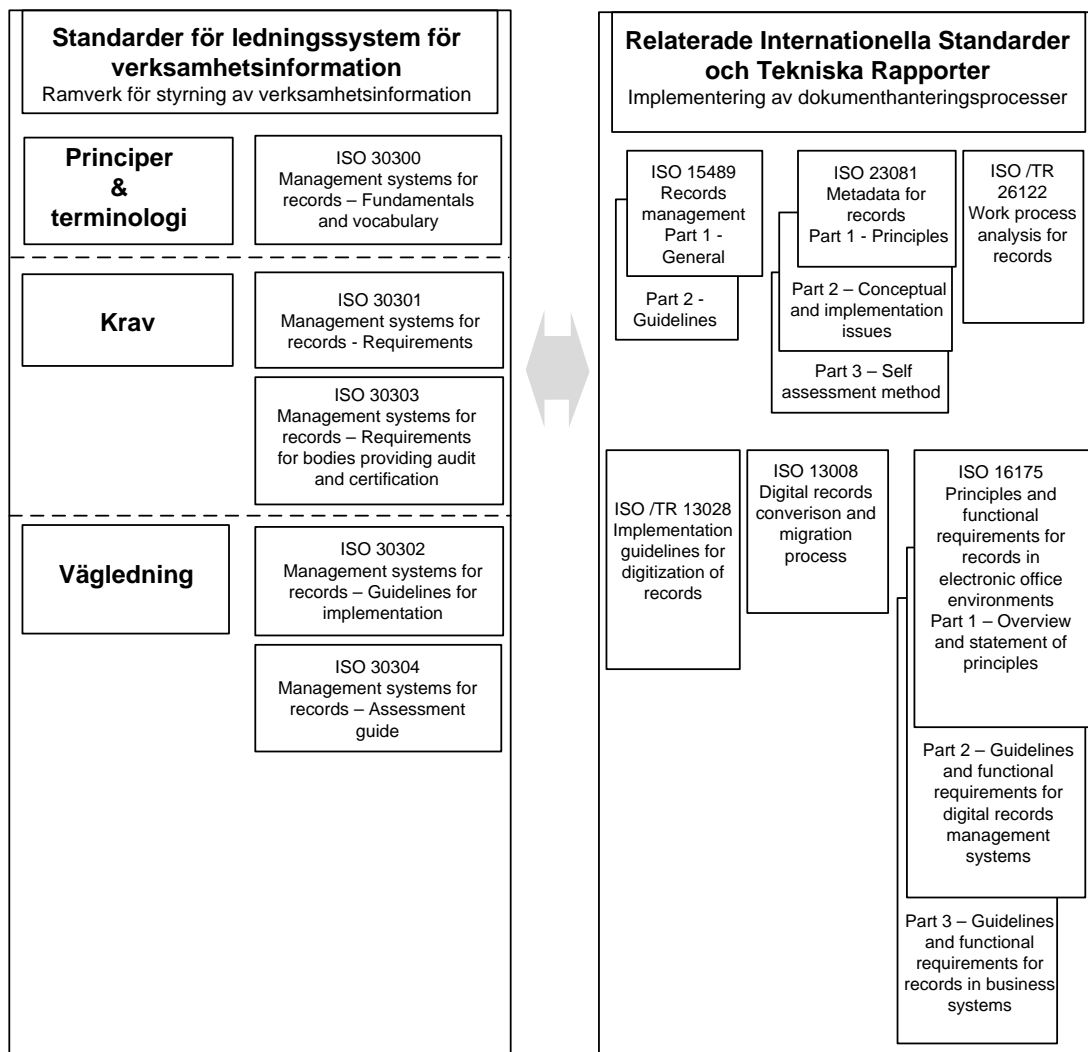
Organisationens krav ligger till grund för policy och mål för verksamhetsinformation. Ett sunt införande av policy och mål syftar till att säkerställa att auktoritativ och tillförlitlig information om, och bevis på genomförda aktiviteter i verksamheten framställs, hanteras och görs tillgänglig för dem som behöver den, så länge den behövs. Resultatet av ett framgångsrikt införande av policy och mål blir tillförlitlig verksamhetsinformation och system för hantering av verksamhetsinformation.

Att införa ett LVI i en organisation bidrar även till att säkerställa öppenhet och spårbarhet hos de beslut som fattas av ansvarig ledning i en organisation och att man identifierar allmänintresset.

Standarder för LVI som utarbetats av ISO TC 46/SC 11 är utvecklade inom ramverket för ledningssystemstandarder för att vara förenliga med och ha gemensamma delar och metoder som andra ledningssystemstandarder. ISO 15489 och andra internationella standarder och tekniska rapporter som också utvecklats av ISO TC 46/SC 11, är de främsta verktygen för utformning, införande, övervakning och förbättring av processer för och styrning av verksamhetsinformation, i ett LVI när organisationer bestämt sig för att tillämpa metodik enligt ledningssystemstandard.

ANM. ISO 15489 är den grundstandard som ger bästa praxis för hur verksamhetsinformation hanteras.

De LVI-standarder som utarbetats av ISO TC 46/SC 11 återfinns i figur 1, oavsett om de är publicerade eller under framställning.

Figur 1 — Standarder för LVI framtagna av ISO TC 46/SC 11 och relaterade Internationella standarder och Tekniska rapporter

Dessa standarder är tillämpbara som ramverk och vägledning för:

- att fastställa en systematisk hantering av policyer, rutiner och ansvarsfördelning för verksamhetsinformation, oavsett syfte, innehåll eller medium för verksamhetsinformation i sig;
- att besluta om ansvar, befogenheter och redovisningsskyldighet för verksamhetsinformation i organisationer samt policyer, rutiner, processer och system för verksamhetsinformation;
- att utveckla och införa ett LVI, och
- att uppnå kvalitativa resultat från LVI:t genom bedömning av prestanda och ständiga förbättringar.

Denna serie internationella standarder kan användas av:

- högsta ledningen som beslutar om att fastställa och införa ledningssystem i sin organisation;
- personer som har ansvaret att införa LVI, t.ex. personer inom yrkesområdena riskhantering, revision, verksamhetsinformation, IT och informationssäkerhet.

Information och dokumentation — Ledningssystem för verksamhetsinformation — Principer och terminologi

1 Omfattning

Denna internationella standard fastställer de termer och definitioner som passar för standarden för ledningssystem för verksamhetsinformation (LVI), framtagen av ISO TC 46/SC 11. Den fastställer också målen för att använda ett LVI, tillhandahåller principer för ett LVI, beskriver ett processtänkande och tilldelar roller för högsta ledningen.

Denna internationella standard är tillämplig för alla organisationer som vill:

- a) etablera, införa, förvalta och förbättra ett LVI som stöd för sin verksamhet;
- b) försäkra sig om överensstämmelse med antagen policy för verksamhetsinformation;
- c) följa denna internationella standard genom att
 - 1) genomföra egenbedömning och egenförklaring eller
 - 2) bekräfta sin självdeklaration genom extern part eller
 - 3) certifiera sitt LVI genom extern organisation.

2 Grunderna i ett LVI

2.1 Samband mellan LVI och andra ledningssystem

Alla organisationer skapar och styr verksamhetsinformation som ett resultat av att utföra aktiviteter i syfte att uppfylla organisationens mål.

LVI fastställer policy, ramverk för mål och direktiv för att kontrollera organisationens verksamhetsinformation i system för verksamhetsinformation samt ser till att dessa system uppfyller verksamhetens krav.

För att uppfylla policyns mål och krav för verksamhetsinformation, behöver styrmedel och dokumentationsprocesser utarbetas, införas och följas upp. Detta innefattar att man fastställer hur styrmedel och dokumentationsprocesser hanteras i system för verksamhetsinformation. Det innefattar även hur verksamhetsinformationen relaterar till alla andra ledningssystem i utvärderingssyfte och för redovisning av resultat.

Alla ledningssystem, inklusive LVI, skapar i sig självt verksamhetsinformation. Denna verksamhetsinformation, och det sätt på vilket den hanteras, föder i sin tur nya aktiviteter i organisationen, som att utveckla nya produkter och tjänster. Verksamhetsinformationen kan också användas för att övervaka ledningssystemen rent operativt och hur väl de systemen och aktiviteterna möter organisationernas krav. På detta sätt styr LVI kraven på verksamhetsinformation i andra ledningssystem likväl som i sitt eget.

2.2 Organisationens sammanhang

En organisation eller en grupp av organisationer kan använda alla eller vissa delar av standarderna inom LVI framtagna av ISO TC 46/SC 11 beroende på vilken karaktär verksamheten har och hur efterfrågan på verksamheten ser ut, såsom:

- a) storleken på och komplexiteten hos organisationen eller organisationerna eller på de processer som har behov av särskilda styrmedel för verksamhetsinformationen;
- b) graden av risk förenad med otillräckliga styrmedel för verksamhetsinformationen;
- c) den egna ambitionen till förbättring för att tillfredsställa efterfrågan hos nuvarande eller framtida intressenter;
- d) efterfrågan eller förväntningar hos särskilda intressenter.

SS-ISO 30300:2011 (Sv)

Standarderna för LVI framtagna av ISO TC 46/SC 11 kan användas:

- 1) för en eller flera specifika verksamhetsprocesser inom en organisation;
- 2) över hela organisationen och för alla verksamhetsprocesser;
- 3) för ett antal organisationer med delade verksamhetsprocesser, som inom en specifik sektor, mellan affärspartner eller genom samarbetsavtal.

Vid införande av standarderna för LVI framtagna av ISO TC 46/SC 11 bör organisationen ta hänsyn till relevant lagstiftning, annan reglering, standarder och praxis inom sitt område.

2.3 Behov av LVI

2.3.1 Syfte

Alla organisationer oavsett storlek eller typ, genererar information från sina arbetsprocesser. Verksamhetsinformation, är som en typ av informationsresurs en del av det intellektuella kapitalet och därför en del av organisationens tillgångar.

Syftet med att införa ett LVI är den systematiska hanteringen av information i form av verksamhetsinformation som bevis på verksamhetsaktiviteter. Sådan verksamhetsinformation stödjer aktuella affärsbeslut och efterföljande aktiviteter samt säkerställer möjlighet att redovisa ansvar för nuvarande och framtida intressenter.

Målet med att införa ett LVI är att skapa och styra verksamhetsinformation på ett systematiskt och tillförlitligt sätt för att:

- a) genomföra affärer och leverera tjänster effektivt;
- b) möta lagstiftningens krav och krav på redovisning;
- c) optimera beslutsfattandet, samstämmigheten och kontinuiteten i verksamheten;
- d) främja en ändamålsenlig verksamhet i händelse av katastrof;
- e) erbjuda skydd och stöd i rättstvister, inklusive hantering av de risker som har att göra med att det finns, eller inte finns, bevis på verksamhetsaktiviteter;
- f) skydda organisationens intressen samt anställdas, kunders, liksom nuvarande och framtida intressenters rättigheter;
- g) stödja forsknings- och utvecklingsaktiviteter;
- h) stödja organisationens PR-aktiviteter;
- i) upprätthålla det gemensamma eller kollektiva minnet och stödja socialt ansvarstagande.

2.3.2 Tillförlitlig, äkta och användbar verksamhetsinformation

2.3.2.1 Övergripande

Varje organisation som inför ett LVI formulerar sin policy för verksamhetsinformation och sina mål anpassade till organisationens sammanhang. Genom införande av ett LVI säkerställs att verksamhetsinformation skapas och styrs på ett sätt som motsvarar organisationens och samhällets behov för så lång tid som krävs.

Framgångsrikt uppfyllda dokumentationsmål resulterar i att verksamhetsinformation skapas och styrs så att den blir tillförlitlig, äkta, fullständig och användbar, se vidare 2.3.2.2 till 2.3.2.5.

2.3.2.2 Tillförlitlig

Tillförlitlig verksamhetsinformation innebär att innehållet är en fullständig och korrekt representation av transaktionerna, aktiviteterna eller omständigheterna kring det innehållet bekräftar och som tjänar som tillförlitlig grund för efterföljande transaktioner och aktiviteter. Verksamhetsinformation bör skapas i samband med, eller kort efter, den affärshändelse som de hör till och av personer med direkt anknytning till denna och kunskap om fakta eller av sådana hjälpmedel som rutinmässigt används vid transaktioner.

2.3.2.3 Äkta

Äkta verksamhetsinformation kan bevisas

- vara det den utges för att vara;
- vara skapad eller skickad av den personen som utges ha skapat eller skickat den;
- vara skapad eller skickad vid angiven tidpunkt.

För att säkerställa äktheten hos verksamhetsinformation bör organisationer införa och dokumentera riktlinjer och tillvägagångssätt för skapande, mottagande, överföring, upprätthållande och avhändande av verksamhetsinformation. Detta säkerställer att den som har skapat verksamhetsinformationen är godkänd och identifierad samt att verksamhetsinformation skyddas mot otillebörliga tillägg, otillebörig radering, ändring, användning och hemlighållande.

2.3.2.4 Integritet

Att verksamhetsinformation har integritet betyder att den är fullständig och oförändrad.

Det är nödvändigt att verksamhetsinformation skyddas mot otillebörande ändring. I policyer för hantering av verksamhetsinformation bör det stå vilka tillägg och kommentarer som får påföras verksamhetsinformation efter att den är skapad, under vilka omständigheter tillägg eller kommentarer får godkännas och vem som får göra dem. Tillägg, kommentarer eller förstöring/radering av verksamhetsinformation bör vara tydligt dokumenterade och spårbara.

2.3.2.5 Användbar

Användbar verksamhetsinformation kan lokaliseras, hämtas fram, visas och tolkas. Den klarar av att visas vid upprepade tillfällen, som direkt kopplad till den aktivitet eller transaktion som den skapats under. Verksamhetsinformation som hör ihop innehåller den information som behövs för att förstå vilka aktiviteter som de skapats och använts under. Det är möjligt att identifiera verksamhetsinformation i ett större sammanhang inom verksamhetens funktioner och aktiviteter. Kopplingarna mellan verksamhetsinformation som dokumenterar en serie av aktiviteter kan upprätthållas.

2.3.3 Införande av system för verksamhetsinformation

2.3.3.1 Övergripande

Dokumentationsmålen i ett LVI uppnås genom att införa ett eller flera system för verksamhetsinformation för att urskilja och styra verksamhetsinformation och säkerställa att systemen är tillförlitliga, säkra, följsamma, heltäckande och systematiska. Exempel ges i 2.3.3.2 till 2.3.3.6.

2.3.3.2 Tillförlitligt

Tillförlitliga system för verksamhetsinformation:

- a) urskiljer rutinmässigt all verksamhetsinformation inom ramen för den verksamhetsaktivitet de hör till;
- b) organiserar verksamhetsinformation på ett sätt som återger verksamhetsprocesserna;
- c) skyddar verksamhetsinformation från otillebörande ändring eller avhändande;
- d) fungerar rutinmässigt som primärkällan till information om de aktiviteter som verksamhetsinformationen dokumenterar;